

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ»

ГУМАНІТАРНИЙ ПРОСТІР НАУКИ: ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

30 квітня 2019 р.

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Рада молодих учених університету

Матеріали
XXII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи»

30 квітня 2019 року

Збірник наукових праць

Переяслав-Хмельницький – 2019

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ
«Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет
имени Григория Сковороды »

STATE HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENT
«Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical
University»

Совет молодых ученых университета
Council of young scientists of the University

Материалы
XXII Международной научно-практической интернет-конференции
«Гуманитарное пространство науки: опыт и перспективы»
30 апреля 2019 года

Materials
Of the XXII International scientific and practical Internet-conference
«Humanitarian space of science: experience and prospects»
April 30, 2019

Сборник научных трудов
Collection of the scientific materials

Переяслав-Хмельницкий – 2019
Pereiaslav-Khmelnytskyi – 2019

УДК 001
ББК 72В7
Г 94

«Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи»: зб. Матеріалів ХХІІ Міжнарод. наук. практ. інтернет-конф., 30 квітня 2019 р. – Переяслав-Хмельницький, 2019. – Вип. 22. – 465 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України, ректор ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»;

Енсенев К.А. – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту історії держави КН МОН Республіки Казахстан;

Лукашевич О.М. – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та культури України ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», генеральний директор Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»;

Рик С.М. – кандидат філософських наук, доцент, проректор з наукової роботи ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»;

Коцур В.В. – кандидат політичних наук, голова Ради молодих учених університету;

Гайдаєнко І.В. – кандидат історичних наук, учений секретар Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав», секретар Ради молодих учених університету;

Вовкодав С.М. – завідувачий науково-дослідного сектора «Музей космосу» Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»;

Лукашевич Ю.Л. – старший викладач кафедри професійної освіти ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»;

Вовкодав В.О. – молодший науковий співробітник науково-методичного відділу охорони культурної спадщини Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав», відповідальний секретар редакційної колегії.

ISSN 2523-4900

© Рада молодих учених університету
© ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький
державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

«Гуманитарное пространство науки: опыт и перспективы»: сб. материалов 22 Междунар. научн.-практ. интернет-конф., 30 апреля 2019 г. – Переяслав-Хмельницкий, 2019. – Вып. 22. – 465 с.

«Humanitarian space of science: experience and prospects»: materials of the 22-nd scientific-practical. Internet Conf., April 30, 2019 – Pereiaslav-Khmelnytskyi, 2019. – Vol. 22 – 465 Pages.

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Коцур В.П. – доктор исторических наук, профессор, академик НАПН Украины, ректор ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды»;

Есенсов К.А. – кандидат исторических наук, старший научный сотрудник Института истории государства КН МОН Республики Казахстан;

Лукашевич О.М. – кандидат исторических наук, доцент кафедры истории и культуры Украины ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий ГПУ имени Григория Сковороды», генеральный директор Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав»;

Рык С.Н. – кандидат философских наук, доцент, проректор по научной работе ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды»;

Коцур В.В. – кандидат политических наук, председатель Совета молодых ученых университета;

Гайдаенко И.В. – кандидат исторических наук, ученый секретарь Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав», секретарь Совета молодых ученых университета;

Вовкодав С.М. – заведующий научно-исследовательского сектора «Музей космоса» Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав»;

Лукашевич Ю.Л. – старший преподаватель кафедры профессионального образования ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды»;

Вовкодав В.А. – младший научный сотрудник научно-методического отдела охраны культурного наследия Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав», ответственный секретарь редакционной коллегии.

EDITORIAL BOARD:

Kotsur V. – Doctor of History, professor, academician of the NAPS of Ukraine, Rector of the State Higher Educational Establishment «Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University»;

Ensenov K. – Candidate of History, senior research worked of the Institute of History of State KH MES of the Republic of Kazakhstan;

Lukashevich O. – Candidate of History, assistant professor of the Department of the Ukrainian History and Culture «Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University», General Director of the National Historical and Ethnographic Reserve «Pereiaslav»;

Ryk S. – Candidate of Philosophy, assistant professor, vice-rector for scientific work «Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University»;

Kotsur V. – Candidate of Political Sciences, chairman of the Council of Young Scientists of the University;

Gaidaenko I. – Candidate of History, Scientific Secretary of the National Historical and Ethnographic Reserve «Pereiaslav», Secretary of Council of Young Scientists of the University;

Vovkodav S. – Head of the research sector «Space Museum» National Historical and Ethnographic Reserve «Pereiaslav»;

Lukashevich Y. – Senior lecturer of the Professional Education department of the «Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University»;

Vovkodav V. – Junior research worked of the National Historical and Ethnographic Reserve «Pereiaslav», Executive Secretary.

ISSN 2523-4900

©Совет молодых ученых университета
©ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий
государственный педагогический университет имени
Григория Сковороды»

©Council of young scientists of the University
©STATE HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENT
«Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda
State Pedagogical University»

ЗМІСТ/СОДЕРЖАНИЕ/CONTENTS:**СЕКЦІЯ: ГЕОГРАФІЯ І ГЕОЛОГІЯ****Анатолій Здоренко**ГЕОЛОГІЯ АЗОВО-СИВАСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ПРИРОДНОГО ПАРКУ 14**Алла Сердюк, Віталій Антоненко, Людмила Василюк**ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВ НА УРОКАХ
ГЕОГРАФІЇ ТА В ПОЗАУРОЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ 16**СЕКЦІЯ: ЕКОЛОГІЯ****Anna Bilous, Tetiana Hrebeniuk**ASSESSMENT OF TRENDS OF CHANGE OF AN ECOLOGICAL
SITUATION OF THE RIVER OF ROS' 21**Любов Євтєєва**ЗАСТОСУВАННЯ ДЕГРАДОВАНИХ ЗЕМЕЛЬ ДЛЯ
ВИРОЩУВАННЯ «РИЗИКОВИХ» БІОПАЛИВНИХ КУЛЬТУР 25**Олена Карачинецька**СКЛЯНІ ВІДХОДИ І ЇХ ШКОДА ДЛЯ НАВКОЛИШНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА 29**Олександр Непша, Дар'я Передерій, Аліна Рішко**ГЕОЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ГЕОГРАФІЧНОГО
СЕРЕДОВИЩА ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ШЛЯХИ ЙОГО
ОПТИМІЗАЦІЇ 33**Таїсія Пузир, Євгеній Головатенко**

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ВИХОВАННІ МОЛОДІ 38

Таїсія Пузир, Анна ГоловінаНЕФОРМАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА – ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК
ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ 42**Таїсія Пузир, Іванна Носенко**ОСНОВНІ ПРИЧИНИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОЇ КРИЗИ
В УКРАЇНІ 44**Таїсія Пузир, Валерій Потієнко**ЕКОЛОГІЧНА СВІДОМІСТЬ І КУЛЬТУРА ЯК ЧИННИКИ
ЕКОБЕЗПЕЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА 47**СЕКЦІЯ: ЕКОНОМІКА****Оксана Безносюк**

СУЧАСНИЙ СТАН БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ В УКРАЇНІ 50

Олександр Волос

ВІРУСНИЙ МАРКЕТИНГ ТА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ 53

Ольга Раделицька, Арсен ЛучкаАНАЛІЗ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ 56**Наталія Дребот, Анастасія Чаплинець**БЕЗГОТІВКОВІ РОЗРАХУНКИ ЯК СПОСІБ ЗНИЖЕННЯ ГОТІВКИ
В ОБІГУ 63

УДК 551:504.1(477.64)

Олександр Непша, Дар'я Передерій, Аліна Рішко
(Мелітополь, Україна)**ГЕОЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ГЕОГРАФІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ОПТИМІЗАЦІЇ**

Стан довкілля у сучасному світі – предмет особливої уваги органів влади, політичних кіл, громадських організацій, засобів масової інформації. Запорізька область відноситься до найбільш екологічно напружених регіонів України і в ній зосереджені практично всі основні галузі, більше 160 промислових підприємств, серед яких провідне місце займають електроенергетика, металургія, машинобудування, металообробка та хімія.

Ключові слова: довкілля, геоекологічний стан, екомережа, водні об'єкти, атмосферне повітря, ґрунти, ландшафтне біорізноманіття.

The state of the environment in the modern world is a subject of special attention of the authorities, political circles, public organizations, mass media. Zaporozhye region belongs to the most ecologically tense regions of Ukraine and it concentrates practically all major industries, more than 160 industrial enterprises, among which the leading place is occupied by power engineering, metallurgy, mechanical engineering, metalworking and chemistry.

Key words: environment, geoeological state, ecological network, water objects, atmospheric air, soils, landscape biodiversity.

Екологічні проблеми зачіпають життєві інтереси кожного громадянина, і їхнє розв'язання неможливе без активної участі широких верств населення області та неурядових організацій. Тому, розширення участі громадськості у виробленні і прийнятті рішень у сфері охорони довкілля, використання природних ресурсів та екологічної безпеки та якісне поліпшення взаємодії з громадськістю і надалі повинно залишатися одним з найважливіших пріоритетів в Запорізькій області. Заходи з створення екомережі на громадській основі, залучення міжнародних партнерів для вирішення проблем екологічного управління, підтримка громадської ініціативи щодо формування екологічної культури, екологічної свідомості, тощо, свідчать про доцільність впровадження основ екологічної безпеки до освітніх програм та окремих тематичних семінарів як для управлінців, так і для громадян [8, с. 143-146].

Визначення напрямів та конкретизацію заходів щодо створення системи екологічної безпеки Запорізької області, насправді, слід реалізувати, керуючись так званим екоетичним ідеалом – благо живих істот та екосистем може бути досягнуте одночасно з (частково контрольованим) задоволенням людських потреб. Отже, реалізація запропонованих заходів сприятиме досягненню покращеного довкілля та, відповідно, здоров'я українських громадян, їх добробуту та добробуту регіону в цілому [1, с. 70-74; 4, с. 38-40].

Основною екологічною проблемою регіону залишається забруднення поверхневих водних об'єктів неочищеними і недостатньо очищеними зворотними водами підприємств металургійного комплексу та житлово-

комунальної галузі, а також виправних колоній Управління Державної пенітенціарної служби України Запорізької області.

З метою покращення екологічного стану водних об'єктів необхідно виконати заходи, спрямовані на припинення скиду в природні водні об'єкти неочищених і недостатньо очищених стічних вод від підприємств-забруднювачів, здійснити реконструкцію існуючих та будівництво нових каналізаційних мереж та очисних споруд населених пунктів, впровадити на підприємствах заходи з раціонального використання водних ресурсів, а саме: розширення та реконструкцію оборотних систем виробничого водопостачання, а також систем послідовного і повторного використання води [9, с. 202-209].

Для відродження та підтримання сприятливого гідрологічного стану річок необхідно здійснити розчищення русел малих річок, розробити проекти землеустрою щодо встановлення меж бережних захисних смуг та винести їх в натуру.

Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації (Департамент), в межах повноважень, постійно приділяє увагу реалізації водоохоронних заходів, спрямованих на покращення екологічного стану водних ресурсів. З цією метою, Департамент сприяє залученню коштів фондів охорони навколишнього природного середовища різних рівнів на реалізацію пріоритетних водоохоронних заходів, зокрема надаються висновки та пропозиції щодо фінансування пріоритетних заходів.

Фінансування водоохоронних заходів в основному проводиться за рахунок коштів підприємств, фондів охорони навколишнього природного середовища всіх рівнів, Державного та місцевих бюджетів. Позитивним є залучення іноземних інвестицій до виконання водоохоронних заходів.

Через важкий економічний стан реалізація водоохоронних заходів, особливо в житлово-комунальній галузі та бюджетній сфері, здійснюється з відставанням від встановлених природоохоронними програмами термінів.

У зв'язку з обмеженістю надходжень до обласного та місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища тривалість впровадження заходів звичайно продовжується декілька років, а екологічний ефект заходу настає лише після введення об'єкту в експлуатацію. Можливі щорічні обсяги фінансування з екологічних фондів дозволяють реалізовувати лише малопотужні об'єкти, що суттєво не можуть покращити екологічний стан регіону.

З метою уникнення довгобуду, неефективного використання та розпорошення коштів між великою кількістю об'єктів та досягнення екологічного ефекту, необхідно:

) концентрувати кошти на виконання пріоритетних заходів з суттєвим екологічним ефектом та високим ступенем будівельної готовності;

) залучати кошти на їх виконання з різних джерел, включаючи надходження від зборів за спеціальне водокористування, кошти суб'єктів господарювання, інвесторів, кредити;

) практику перенесення термінів введення в експлуатацію каналізаційних очисних споруд та мереж визнати неефективною [10].

Розгалужена структура промислових виробництв, що потребує значних затрат енергії та природних ресурсів, в комплексі з застарілим обладнанням, яке, в більшості випадків, не підлягає модернізації, є основною причиною значних обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря для Запорізької області. Повітряохоронні заходи, що проводяться підприємствами-забруднювачами, мають локальний характер і не дозволяють досягти прийняттого екологічного ефекту, достатнього для поліпшення якості повітря області. У зв'язку з цим, для регіону життєво необхідною є модернізація промисловості, а саме металургії та енергетики. Також необхідно створювати та розширювати існуючу мережу підприємств з виробництва відновлювальних джерел енергії [5, с. 14-16; 6, с. 139-140; 7, с. 41-45; 11, с. 42-44].

Враховуючи наявність в області великих обсягів накопичених відходів, відсутність потужностей для їх знешкодження чи утилізації, а також місць для їх видалення, основними пріоритетами в сфері поводження з відходами в області є скорочення обсягів розміщених відходів, забезпечення екологічно безпечного поводження з ними та своєчасне виявлення негативних наслідків накопичення відходів.

Основними напрямками діяльності у сфері поводження з промисловими відходами мають бути:

-) запобігання та мінімізація утворення відходів шляхом удосконалення діючих та впровадження сучасних технологій і обладнання;
-) повернення промислових відходів у виробництво з метою вилучення цінних компонентів;
-) використання промислових відходів як вторинної сировини;
-) впровадження сучасних природоохоронних заходів на полігонах промислових відходів;
-) обмеження утворення відходів шляхом реструктуризації виробництва;
-) регенерація, впровадження маловідходних технологій та процесів замкнутого циклу;
-) реабілітація територій, забруднених відходами [10].

Основними напрямками діяльності у сфері поводження з побутовими відходами мають бути:

-) будівництво нових комплексів або реконструкція діючих об'єктів поводження з ТПВ відповідно норм екологічної безпеки;
-) зменшення кількості несанкціонованих сміттєзвалищ шляхом проектування та будівництва об'єктів поводження з ТПВ;
-) зменшення кількості накопичення побутових відходів шляхом будівництва сортувальних ліній та комплексів по їхпереробці;
-) розвиток та формування системи збирання, заготівлі та переробки відходів як вторинної сировини;
-) впровадження сучасних екологічно чистих технологій переробки відходів, у тому числі переробки з отриманням енергії;
-) реабілітація забруднених територій від несанкціонованого розміщення відходів;
-) створення умов для залучення інвестицій у сферу поводження з

відходами.

Основні напрямки діяльності щодо поводження з непридатними пестицидами (НП):

-) організація відповідного безпечного зберігання накопичених НП;
-) виконання заходів щодо подальшої утилізації та знешкодження НП;
-) реабілітація забруднених територій зберігання НП [10].

Збереження цінних і типових компонентів ландшафтного та біологічного різноманіття шляхом їх заповідання дає змогу відновити екологічний баланс регіону, а саме природні ландшафти, головним чином, природних для нашого регіону степових екосистем, забезпечення необхідних умов для відновлення їх ключових компонентів, а також достатнім простором природних середовищ.

Збереження місць оселення та зростання видів тваринного і рослинного світу, шляхів міграції тварин і рослин має забезпечити поєднання територій та об'єктів природно-заповідного фонду у єдину територіальну схему – регіональну екологічну мережу (фрагмент національної екологічної мережі), яка інтегруватиметься в загальнодержавну та всеєвропейську Смарагдову мережу.

Дотримання суб'єктами господарювання вимог законодавства щодо продовольчої продукції контролюється Держпродспоживслужбою при проведенні заходів державного нагляду в межах визначених повноважень. В 2017 році під час цих заходів не встановлено фактів обігу підконтрольних об'єктів із вмістом ГМО [10].

З метою попередження виникнення лісових пожеж в регіоні державними лісгосподарськими підприємствами створено 1214 км мінералізованих смуг, проведено догляд за ними на протязі 5983 км, перекрито 34 позапланових дороги. Посилена робота по застосуванню адміністративних заходів до порушників правил пожежної безпеки в лісах: проведено 229 рейдів. Це дає змогу уникнути деградації лісових агроценозів та зберегти фауну, що є ареалом їх мешкання [10].

В рамках покращення зелених зон в межах населених пунктів області щорічно проводяться роботи з висадки зелених насаджень, у тому числі при проведенні весняних загальнодержавних акцій (всеукраїнська акція «За чисте довкілля», День довкілля, тощо), до яких залучаються органи влади, громадські організації, підприємства, установи незалежно від форм власності, учнівська та студентська молодь.

За період 2017 року з метою покращення рекреаційної складової територій населених пунктів, підвищення відсотку озеленення території міськими радами на території області висаджено понад 4,5 тис. одиниць дерев та понад 1 тис. одиниць кущів [10].

В рамках виконання заходів, передбачених Програмою штучного розведення (відтворення) водних біоресурсів Запорізької області на 2017–2021 рр., до Каховського та Дніпровського водосховища вселено 250 тис. екз. дволіток товстолобика, а саме: в Каховське водосховище 200 тис. екз., в Дніпровське водосховище 50 тис. екз. [10].

Площа природно-заповідного фонду регіону за 2017 рік збільшилась на 85,9 га. Станом на 01.01.2018 на території Запорізької області розташовано 347

територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 125,056 тис. га, з них 23 території загальнодержавного значення та 322 – місцевого значення. Відсоток заповідності області становить 4,59% [10].

Охорона земель Запорізького краю реалізується за допомогою програми збереження та відтворення родючості ґрунтів у Запорізькій області на 2014-2018 роки, затвердженої рішенням Запорізької обласної ради від 20.03.2014 №21.

Широкомасштабне зрошення ґрунтів Запорізької області викликало послідовну низку інших змін ґрунтоутворюючого, водообмінного і геоморфологічного характеру: іригаційна ерозія, засолення ґрунтів, підняття рівня ґрунтових вод у неогеновому горизонті, депресивні просідання лесових порід, утворення іригаційної кірки та ін. [2, с. 67-70; 3, с. 35-39].

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Гришко С.В. Сучасний стан атмосферного повітря м. Запоріжжя на його вплив на здоров'я городян / С.В. Гришко, О.В. Непша, М.М. Стецишин // «Філософія здоров'я – здоровий спосіб життя – здорова нація». – Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2018. – С. 70–74.
2. Иванова В.М. Экологические аспекты орошения земель в Запорожской области / В.М. Иванова, А.В. Непша, Т.А. Сапун, Г.В. Тамбовцев // Сучасний світ як результат антропогенної діяльності: зб. мат. II-ї Всеукр. наук. інтернет-конф. – Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2018. – С. 67–70.
3. Иванова В.М. Зрошення з Каховського магістрального каналу як елемент еколого-меліоративного навантаження на ґрунтові ресурси Запорізької області / В.М. Иванова, О.В. Непша, О.М. Шелудько // Science, research, development, 29.04.2018-30.04.2018, Barcelona (Spain). – Warszawa: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2018. – С. 35–39.
4. Иванова В.М. Современное состояние качества питьевой воды в населенных пунктах Запорожской области и ее влияние на здоровье населения / В.М. Иванова, А.В. Непша, Т.А. Сапун // Матеріали VIII науково-практичної конференції «Меліорація та водокористування». – Мелітополь: ФОП Ландар С.М., 2018. – С. 38–40.
5. Лемішко Р. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у місті Запоріжжя / Р. Лемішко, О. Непша // Матеріали IX Міжнародної науково-практичної інт.-конф. «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії». – Переяслав-Хмельницький. 2018. – С. 14–16.
6. Непша О.В. Основні напрями та заходи у сфері скорочення антропогенних викидів парникових газів в м. Запоріжжя / О.В. Непша, Т.О. Сапун // Соціальні та екологічні технології: актуальні проблеми теорії та практики: матеріали X Міжнародної інтернет-конференції (Мелітополь, 24-26 січня 2018 р.). – Мелітополь: ТОВ «Колор Принт». – С. 139–140.
7. Непша О. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у населених пунктах Запорізької області / О. Непша, Д. Передерій // Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку: матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф.: зб. наук. пр. – Переяслав-Хмельницький,

2018. – Вип. 46. – С. 41–45.

8. Прохорова Л.А. Екологічна освіта та виховання молоді як основа екологічної культури суспільства / Л.А. Прохорова, Т.В. Зав'ялова, О.В. Непша // Дискурс в умовах мінливості соціокультурного простору: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. – Мелітополь: Видавництво МДПУ імені Богдана Хмельницького. – С. 143–146.

9. Прохорова Л.А. Якість поверхневих та підземних вод Запорізької області та її вплив на здоров'я населення / Л.А. Прохорова, О.В. Непша, Т.В. Зав'ялова // «Філософія здоров'я – здоровий спосіб життя – здорова нація». – Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2018. – С. 202–209.

10. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Запорізькій області у 2017 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zoda.gov.ua>.

11. Стецишин М.М. Сучасний стан забруднення атмосферного повітря в Запорізькій області та шляхи його покращення / М.М. Стецишин, Т.В. Зав'ялова, О.В. Непша // Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку: матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (25-26.04.2018 р): зб. тез. – Бердянськ: БДПУ, 2018. – С. 42–44.

УДК 336.22:504

Таїсія Пузир, Євгеній Головатенко
(Боярка, Україна)

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ВИХОВАННІ МОЛОДІ

У статті розглянуто поняття та функції екологічної освіти. Особлива увага приділяється позашкільним закладам освіти у формуванні екологічних знань, умінь і навичок з охорони навколишнього середовища.

Ключові слова: екологічна освіта, екологічні знання, екологічна культура, позашкільні заклади освіти.

In the article it is considered the notion and functions of ecological education. A special role is given to out-of school educational institutions in formation ecological knowledge, skills and abilities from environmental protection.

Key words: ecological education, ecological knowledge, ecological culture, out-of school educational institutions.

Погіршення стану навколишнього природного середовища свідчить про порушення екологічної рівноваги через споживацьке ставлення людей до довкілля. Для гармонізації стосунків між людиною і природою, а також для успішного розв'язання екологічних проблем в сучасних умовах є необхідним перехід на якісно новий рівень екологічних знань і культури.

В умовах сьогодення екологічна освіта є запорукою розвитку і збереження людини та суспільства в цілому, необхідним елементом відродження нашої держави. Саме тому формування екологічної культури